

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

PROGRAM
ŠKOLSKI MEDNI DAN S HRVATSKIH PČELINJAKA ZA 2019. GODINU

Zagreb, srpanj 2019. godine

1. UVOD

Pčelarstvo je u Republici Hrvatskoj tradicionalna poljoprivredna grana i ima veliki gospodarski značaj. Na ovom prostoru se do danas održala autohtona pasmina pod nazivom „siva“ pčela (*Apis mellifera carnica*). Pčelinji proizvodi – med, pelud, vosak, propolis te matična mliječ upotrebljavaju se kao hrana i dodatak prehrani zbog svojih funkcionalnih svojstava. Ukupna vrijednost svih pčelinjih proizvoda je daleko manja od značaja i koristi od oprašivanja bilja. Medonosne su pčele najvažniji i najbrojniji prirodni oprašivači. Oprašivanjem sudjeluju u stvaranju dodane vrijednosti u biljnoj proizvodnji te su tako u nekim segmentima biljne proizvodnje ključne. Jednako je značajna i njihova uloga u oprašivanju samoniklog bilja, čime pridonose očuvanju ukupne biološke raznolikosti. Uloga je pčela u ekosustavu značajna i stoga što se brojnost drugih prirodnih oprašivača smanjuje nestajanjem njihovih staništa intenziviranjem poljoprivrede, kao i uslijed primjene različitih sredstava za zaštitu bilja.

Programom školskog mednog dana s hrvatskih pčelinjaka (u daljnjem tekstu: *Program*) provest će se edukacija djece i njihovih roditelja o važnosti konzumiranja meda i njegovog uključivanja u prehranu te će se osigurati pomoć stvaranju boljih uvjeta za pozicioniranje meda hrvatskih pčelinjaka na tržištu.

Budući da je u ranoj razvojnoj fazi djece moguće oblikovati njihove prehrambene navike s ciljem trajnog povećanja udjela meda u njihovoj prehrani, *Program* će se provoditi u prvim razredima osnovnih škola. Svrha provedbe *Programa* je podizanje svijesti djece, od rane dobi, o potrebi konzumacije lokalnih poljoprivrednih proizvoda te ukazati na ulogu i značaj pčelarstva u cjelokupnoj poljoprivrednoj proizvodnji, posebice zbog održavanja ekološke ravnoteže i biološke raznolikosti, budući da 84 % biljnih vrsta i 76 % proizvodnje hrane u Europi ovisi o oprašivanju koje obavljaju domaće i divlje pčele.

Ovim *Programom* predviđena je i promocija hrvatskog pčelarstva. Naime, med koji će se dodijeliti učenicima prvih razreda osnovnih škola bit će zapakiran u *Nacionalnu staklenku za med* (u daljnjem tekstu: *Nacionalna staklenka*). Uporaba *Nacionalne staklenke* dovodi do prepoznatljivosti proizvoda i različitosti takvih proizvoda na zajedničkom tržištu. *Programom* se želi promovirati med lokalnih proizvođača (med s hrvatskih pčelinjaka) čime im se daje primjeren značaj kao i doprinos zaštiti okoliša preferiranjem kratkih lanaca opskrbe.

Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka održan je prvi puta 7. prosinca 2018. i polučio je veliki interes javnosti te veliko zadovoljstvo svih koji su sudjelovali u *Programu*, a posebice učenika prvih razreda osnovnih škola. U *Programu* je sudjelovalo ukupno 826 osnovnih škola s 36 342 učenika prvih razreda te 190 odabranih pčelara.

2. CILJEVI PROGRAMA

Ovaj *Program* ima za cilj:

- promociju meda lokalnih proizvođača koji se pakira u *Nacionalnu staklenku*,
- povećanje unosa meda u prehrani djece,
- podizanje razine znanja o važnosti meda kao sastavnog dijela pravilne i nutritivno povoljnije prehrane,
- educiranje učenika o važnosti pčelarstva za sveukupnu poljoprivrednu proizvodnju i biološku raznolikost.

3. PROVEDBA PROGRAMA

3.1. *Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka* organizira se u prvim razredima osnovnih škola u Republici Hrvatskoj, u školskoj godini 2019./2020. na dan 9. prosinca 2019. godine, povodom obilježavanja Sv. Ambrozija, zaštitnika pčela i pčelara. Učenicima prvih razreda osnovnih škola dodijelit će se med zapakiran sukladno posebnim pravilima Hrvatskog pčelarskog saveza u *Nacionalnu staklenku* volumena 370 mL. Svaka *Nacionalna staklenka*, sukladno *Pravilniku o nacionalnoj staklenci za med hrvatskog podrijetla* mora biti propisno označena zaštićenim znakom *Med hrvatskih pčelinjaka*.

Ministarstvo poljoprivrede izradit će i u osnovne škole na području cijele Republike Hrvatske distribuirati različite priručne materijale opće vidljivosti sa znakom *Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka*.

3.2. *Programom* se financira nabava meda za raspodjelu učenicima prvih razreda osnovnih škola u Republici Hrvatskoj u iznosu 27 kuna (bez PDV-a) po *Nacionalnoj staklenci* volumena 370 ml. PDV je prihvatljiv trošak.

3.3. Med prihvatljiv za raspodjelu učenicima u okviru ove mjere je gotov proizvod:

- proizveden u objektima za primarnu proizvodnju pčelinjih proizvoda upisanim u Upisnik registriranih objekata u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla koji vodi Ministarstvo poljoprivrede
- zapakiran u *Nacionalnu staklenku* volumena 370 mL
- označen u skladu s propisima koji se odnose na med
- nosi zaštićeni znak *Med hrvatskih pčelinjaka*.

3.4. Javni poziv za sudjelovanje u provedbi ovog *Programa* objavljuje se najkasnije 2. rujna 2019. godine na mrežnim stranicama Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja).

Temeljem Javnog poziva podnositelji mogu podnositi prijave do 1. listopada 2019. godine isključivo pisanim putem neposredno ili preporučenom pošiljkom s povratnicom na adresu Agencije za plaćanja.

Detaljni uvjeti i način provedbe ovog *Programa* bit će određeni u Javnom pozivu te su pravno obvezujući.

3.5. Pravo sudjelovanja na Javnom pozivu imaju osnivači školskih ustanova.

Prihvatljivi korisnici ovog *Programa* su osnivači školskih ustanova koji su se prijavili na objavljeni Javni poziv i koje je odlukom odobrila Agencija za plaćanja.

Osnivači školskih ustanova su odgovorni za izradu popisa škola, broj učenika koji će sudjelovati u *Programu* te za odabir dobavljača meda.

3.6 Ministarstvo nadležno za poljoprivredu će:

- a) najkasnije 29. kolovoza 2019. godine Agenciji za plaćanja dostaviti popis odobrenih dobavljača meda koji imaju pravo sudjelovanja u provedbi *Programa*
- b) izraditi edukativno promotivne materijale te osigurati distribuciju istih u osnovne škole koje sudjeluju u *Programu*.

3.7. U provedbi ovog *Programa* zadaće Agencije za plaćanja su:

- a) objaviti Javni poziv za iskaz interesa osnivača školskih ustanova najkasnije 2. rujna 2019. godine
- b) objaviti na mrežnim stranicama Agencije za plaćanja popis dobavljača koji mogu isporučivati med u provedbi *Programa* najkasnije 2. rujna 2019. godine
- c) objaviti na mrežnim stranicama Agencije za plaćanja popis odobrenih osnivača školskih ustanova s popisom škola koje sudjeluju u provedbi *Programa* najkasnije do 31. listopada 2019. godine
- d) najkasnije do 20. studenog 2019. godine Odlukom odobriti podnositelja prijave - osnivača školske ustanove za raspodjelu meda i odrediti iznos prava na potporu po osnivaču školske ustanove s razdijeljenim iznosom po svakoj školi koja sudjeluje u *Programu*
- e) provoditi administrativnu kontrolu prijave/zahtjeva na Javni poziv i Zahtjeva za isplatu potpore u okviru *Programa*
- f) izdati odluke koje proizlaze iz provedbe *Programa*
- g) isplatiti potporu temeljem podnesenih Zahtjeva za isplatu potpore.

3.8. Osnivači školskih ustanova obvezni su:

- a) podnijeti potpunu prijavu/zahtjev temeljem Javnog poziva zajedno s propisanom dokumentacijom
- b) prilikom prijave na Javni poziv dostaviti Agenciji za plaćanja popis škola, broj učenika prvih razreda osnovnih škola koji će sudjelovati u *Programu* te popis odabranih dobavljača meda

- c) najkasnije do 13. prosinca 2019. godine dostaviti Agenciji za plaćanja Zahtjev za isplatu potpore s dokaznom dokumentacijom o provedenoj mjeri, temeljem koje će se utvrditi konačan iznos potpore.

3.9. Nakon provedene administrativne kontrole prijave/zahtjeva na Javni poziv i Zahtjeva za isplatu potpore Agencija za plaćanja u skladu sa člankom 15. Zakona o poljoprivredi (Narodne novine 118/18) (u daljnjem tekstu: Zakon o poljoprivredi) donosi:

- a) Odluku o odobrenju podnositelja prijave - osnivača školske ustanove za raspodjelu meda
- b) Odluku o odobrenju isplate podnositeljima zahtjeva koji su udovoljili uvjetima za dodjelu potpore iz *Programa*
- c) Odluku o neudovoljavanju uvjetima za ostvarivanje prava potpore iz *Programa* podnositeljima koji ne udovoljavaju propisanim uvjetima.

Agencija za plaćanja odluke iz ove točke podnositeljima prijave/zahtjeva dostavlja pisanim putem preporučenom pošiljkom s povratnicom.

3.10. Na odluke iz točke 3.9. korisnik može podnijeti prigovor Ministarstvu poljoprivrede u skladu sa člankom 15. stavak 3. Zakona o poljoprivredi u roku od 8 dana od dana dostave odluke. Prigovor se podnosi u skladu sa člankom 15. stavak 5. Zakona o poljoprivredi putem Agencije za plaćanja isključivo pisanim putem neposredno ili preporučenom pošiljkom s povratnicom u dva primjerka.

3.11. Agencija za plaćanja će korisnicima potpore koji su proračunski korisnici isplatiti potporu u obliku predujma u 100% - tnom iznosu.

Neproračunskim korisnicima potpora će se isplatiti nakon donošenja odluke o isplati i temeljem dostavljene dokumentacije o provedenoj mjeri.

Svi korisnici potpore su dužni najkasnije 13. prosinca 2019. godine dostaviti Zahtjev za isplatu potpore s dokaznom dokumentacijom o provedenoj mjeri propisanom Javnim pozivom, temeljem koje će se utvrditi konačan iznos potpore.

3.12. U slučaju neopravdanih plaćanja, korisnik potpore će vratiti iznos koji mu je Agencija za plaćanja odredila odlukom o povratu sredstava temeljem članka 144. Zakona o poljoprivredi. Povrat sredstava i poravnanje povrata sredstava izvršit će se u skladu sa člancima 144., 145. i 146. Zakona o poljoprivredi.

3.13. Sa svim osobnim podacima prikupljenim na temelju odredbi ovoga *Programa* postupat će se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4. 5. 2016.)

3.14. U cilju podizanja razine znanja o važnosti zdrave prehrane i nutritivnim vrijednostima meda te educiranja učenika o važnosti pčelarstva za sveukupnu poljoprivrednu proizvodnju i biološku raznolikost, Ministarstvo poljoprivrede će u suradnji s Hrvatskom agencijom za poljoprivredu i hranu te Hrvatskim pčelarskim savezom provoditi aktivnosti informiranja učenika i roditelja. U tom smislu koristit će se raspoloživi alati informiranja (tiskani mediji, elektronski mediji), zatim različiti priručni materijali opće vidljivosti sa zaštićenim znakom *Školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka* te će se organizirati događaji pod nazivom *Medni doručak s hrvatskih pčelinjaka* na kojima će se ukazivati na značaj provedbe ovog *Programa*. Uz navedeno, škole će u suradnji s pčelarskim udrugama organizirati i razna druga edukativna događanja kojima će se učenici pobliže upoznati o važnosti pčelarstva za sveukupnu poljoprivredu i bioraznolikost na Zemlji te će uz med djeci biti podijeljena slikovnica edukativnog karaktera o pčelarstvu prilagođena njihovoj dobi kao početna osnova za upoznavanje pčelarstva.

Kako upotreba meda u prehrani kod manjeg broja djece koja boluju od dijabetesa ili pate od alergijske preosjetljivosti može izazvati zdravstvene poteškoće, nužno je upoznati roditelje i djecu te učitelje o navedenim rizicima, a prije same upotrebe meda kao nove namirnice u prehrani djece, posavjetovati se s pedijatrom, nadležnim školskim liječnikom i/ili obiteljskim liječnikom. Stoga je obveza učitelja koji raspodjeljuju med kao i djelatnika Ministarstva poljoprivrede upoznati roditelje i djecu o navedenim rizicima.

4. PRORAČUN ZA PROVEDBU PROGRAMA

Za provedbu ovoga *Programa* osigurat će se financijska sredstva u ukupnom iznosu od:

- 1.100.000,00 kn za nabavu meda zapakiranog u *Nacionalnu staklenku*, koje će isplatiti Agencija za plaćanja osnivačima školskih ustanova
- 500.000,00 kn za izradu i distribuciju različitih priručnih materijala opće vidljivosti sa znakom *Školski medni dan* uključujući slikovnicu edukativnog karaktera o pčelarstvu prilagođenu njihovoj dobi. Trošak izrade i distribucije priručnih materijala platit će Ministarstvo poljoprivrede.